

HYVIL

Lainsäädäntöhankkeet kevät 2025

Sami Uotinen ja Tuula Kock

26.5.2025 (seuranta päivitetty 21.5.2025)

Lakihanke	Kuvaus	Lausunto	Arvioitu HE:n antovko	HE nro	Eduskuntakäsittely	Arvioitu voimaantulo	SäädK nro
Sote-järj. lain muutos	valmius, varautuminen sekä häiriötilanteiden hoitaminen normaalioloissa ja poikkeusoloissa	x		HE 210/2024	HaVL 6/2025 PeVL 10/2025	Kevät 2025	
Uusimaa-lain ja asiakastietolain muutos	Uudenmaan aluetta koskevan potilastietojen tietojenkäsittelyn ratkaiseminen	x		HE 94/2024	StVM 8/2025	1.1.2026	205/2025
Uusi kotikuntalaki		x	35				
Vankeuslain ym. muuttaminen	Säätely mahdollistaisi myös alaikäisen vangin sijoittamisen lastensuojelulaitokseen Ei tässä 1. vaiheessa!	(x)	21				
Rikoslain muuttaminen	Ns. sinivilkkusabotaasi	x	13 ???				

Uusi kotikuntalaki (lausuntoversio)

- Voimassa oleva kotikuntalaki korvataan kokonaan uudella kotikuntalailla
- Lain sisältö noudattelee pääpiirteissään aiempaa lakia
- Laki sisältäisi säännökset myös väestötietojärjestelmään merkittävän asuinpaikan määräytymisestä, koska se toimii käytännössä perustana henkilön kotikunnan määrittämiselle.
- Samalla uudessa laissa vahvistettaisiin lain soveltamiskäytännössä noudatettu linja, jonka mukaan henkilön asuinpaikaksi voidaan merkitä vain rakennus, jossa on väestötietojärjestelmän mukaan asuinhuoneisto tai asuinhuone.

Uusi kotikuntalaki (lausuntoversio)

- Uuden lain mukaan jokaisella toiseen asuinpaikkaan muuttavalla henkilöllä olisi velvollisuus muuttoilmoituksen tekemiseen riippumatta siitä, kuinka kauan asuminen uudessa paikassa kestää. Muuttavan henkilön kotikunta muuttuisi asuinpaikan vaihdosta vastaavasti.
- Muuttaja voisi kuntien välisissä muutoissa säilyttää aiemman kotikuntansa vain tilanteissa, joissa asuminen toisen kunnan alueella kestää enintään vuoden ja henkilö ilmoittaa nimenomaisesti haluavansa säilyttää aiemman kotikuntansa.
- Uuteen kotikuntalakiin otettaisiin nimenomaiset säännökset siitä, miten Suomeen muuttaneille ulkomaalaisille väestötietojärjestelmään tehdyt kotikuntamerkinnot voidaan poistaa, jos he eivät enää täytä kotikunnan saamiselle laissa säädettyjä edellytyksiä.

Lakihanke	Kuvaus	Lausunto	Arvioitu HE:n antovko	HE nro	Eduskunta käsittely	Arvioitu voimaantulo	Sääd K nro
Valtion aluehallinto uudistus	Monialainen virasto ja Elinvoimakeskukset	x	10	HE 13/2025	Valiokunta Useita VL valmistunut	2026	
HVA rahoituslain muutokset	Hyte-kerroin, säästöt siirtymätasauksista	x	16	HE 38/2025	Valiokunta	2026	
VanhPL ja SHL:n muutos	Teknologian hyödyntäminen sosiaalihuollon palveluissa	6.6.2025	36				
SVL:n muuttaminen	65 vuotta täyttäneiden yksityisen sairaanhoidon korvauksia koskeva valinnanvapauskokeilu	x	16	HE 36/2025	Valiokunta	1.9.2025	

Teknologian hyödyntäminen

- Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sosiaalihuoltolakia siten, että **teknologisten ratkaisujen käyttäminen sosiaalihuollon palveluissa olisi mahdollista** asiakkaan perusoikeuksia kunnioittaen ja yhdenvertaisesti koko maassa.
- Sosiaalihuoltolakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös **teknisestä valvonnasta sosiaalihuollon toimintayksikössä.**
- Sosiaalihuoltolakia ja vanhuspalvelulakia ehdotetaan lisäksi muutettavan siten, että **asiakassuunnitelmaa laadittaessa olisi arvioitava, voidaanko asiakkaan palvelutarpeisiin vastata teknologisilla ratkaisuilla** huomioiden, mitä sosiaalihuoltolain uudessa 47 §:ssä säädetään. Hyvinvointialueella olisi siis jatkossa velvollisuus arvioida teknologisten ratkaisujen hyödyntämisen mahdollisuus asiakkaan sosiaalipalvelun toteuttamisessa.

Teknologian hyödyntäminen

- Asiakasmaksulaissa säädettäisiin asiakasmaksun perimisestä niissä tilanteissa, kun asiakkaan kiireelliseen avun tarpeeseen vastattaisiin käyttäen sosiaalihuoltolain 47 §:ssä tarkoitettua teknologista ratkaisua. Muutoksen tarkoituksena on mahdollistaa **asiakasmaksun periminen turva-auttamispalvelun toteuttamisesta osana kotihoitoa.**
- Vanhuspalvelulakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että iäkkäiden ympärivuorokautisen hoidon henkilöstömitoituksen laskemisessa mahdollistettaisiin teknologian ja teknisen valvonnan ottaminen huomioon silloin, kun niillä olisi henkilöstötarvetta pienentävä vaikutus. Henkilöstömitoitusta arvioitaessa **voitaisiin mitoitus pienentää enintään 0,04** työntekijää asiakasta kohti, mikäli toimintayksikössä olisi käytössä teknologioita, joilla voidaan korvata välitöntä asiakastyötä. **Toteutuneen henkilöstömitoituksen olisi kuitenkin aina oltava vähintään 0,6 työntekijää asiakasta kohti.**

Teknologian hyödyntäminen - kustannusvaikutukset

- Yleiset säännökset teknologian käytöstä sosiaalihuollossa (esimerkkinä kotihoidon teknologia): säästöpotentiaali 16,2 miljoonaa euroa vuodessa
- Teknologian huomioiminen iäkkäiden ympärivuorokautisen hoidon henkilöstömitoituksen laskennassa: säästöpotentiaali 36,1 miljoonaa euroa vuodessa

Sairasvakuutuslain muutoksista

- **Luku 3 Hoito- ja tutkimuskorvaukset**
- **2 a § Suuhygienistin antama hoito**
 - Suuhygienistin tekemä tutkimus ja antama hoito max 2 x/vuosi ilman lääkärin määräystä
 - Suuhygienistin tekemä suun ja hampaiden terveystarkastus korvataan x1/ joka toinen vuosi
- **2 b § Fysioterapian alaan kuuluva fysioterapeutin** tekemä tutkimus ja antama hoito yhteensä max 4 x /vuosi
- **4 § Lääkärin- ja hammaslääkärinpalkkiosta korvattava osuus**
 - Korvaus maksetaan erikoistaksan perusteella, jos hoidon on antanut psykiatrian erikoislääkäri, **naistentautien ja synnytysten erikoislääkäri** tai erikoishammaslääkäri ja annettu hoito on kuulunut hänen erikoisalaansa. Muuten korvaus maksetaan yleistaksan perusteella

Sv lain muutokset jatkuu

- **Valiokuntakäsittelyssä yli 65 vuotiaiden Kela-korvausmalli**
 - Max 3 käyntiä/ vuosi
 - Rajattu tutkimusvalikko
 - Omavastuuosuus lääkärillä asioinnista sama kuin PTH:n avosairaanhoidon asiakasmaksu
 - Hintakatto
 - Perustoimeentulotuki
 - Esitetty voimaantulo 1.9.2025

Lakihanke	Kuvaus	Lausunto	Arvioitu HE:n anto vko	HE nro	Eduskuntakäsittely	Arvioitu voimaantulo	SäädK nro
Järj. lain ja shl:n muutos	Alihankintatyöryhmän ehdotusten toteuttaminen JärjestämisL 29 §:n muuttaminen (vähimmäistietosisältö) Sosiaalihuoltolain oikaisuvaatimussäännöksen korj. Valtak. tavoitteiden sitovuus ja investointisuunn.	Päättyi 28.3.	17???				
Järj. lain ja rajalain muutokset	Muiden kuin kiireellisten terveyspalvelujen rajoittaminen.	x	16	HE 50/2025			
Arkistolainsäädännön uudistaminen	Uusi arkistointilaki		39				
Toimeentulotukilain muuttaminen	Toimeentulotuen kokonaisuudistus	Päättyy 27.6.	39				

Järjestämislain ja sosiaalihuoltolain muutokset

- Kokoelma toisistaan riippumattomia asioita
- Mukana sosiaalihuoltolain oikaisuvaatimussäätely: Sosiaalihuoltolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että oikaisua hyvinvointialueen viranomaisen tekemään päätökseen tulisi aina vaatia hyvinvointialueen toimielimeltä.
 - Muut toteuttamisvaihtoehdot: nykyinen säätely säilyisi, mutta sitä täydennettäisiin niin, että oikaisuvaatimuksen käsittelijän tulee olla eri kuin alkuperäisen päätöksen tehnyt viranhaltija
- Oikaisuvaatimuksen viranhaltijakäsittelyä on käytetty muutamilla hyvinvointialueilla ja niistä saadut kokemukset ovat positiivisia. Muita hyvinvointialueita on myös siirtymässä ko. toimintatapaan.
- Hyödyt liittyvät: nopeuteen, kustannuksiin ja asiantuntemukseen

Järjestämislain ja sosiaalihuoltolain muutokset

Muut muutokset:

- yksityisen palveluntuottajan alihankintaan liittyvää sääntelyä muutetaan.
- hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon seuranta ja arviointivelvollisuutta koskevaa sääntelyä täsmennetään
- hyvinvointialueen investointisuunnitelman sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen osasuunnitelmien osalta järjestämislakeja muutetaan siten, että ministeriöt voisivat jättää osasuunnitelmat hyväksymättä myös sillä perusteella, että ne ovat ilmeisessä ristiriidassa hyvinvointialueiden tehtäviä koskevien valtakunnallisten tavoitteiden kanssa.

Lakihanke	Kuvaus	Lausunto	Arvioitu HE:n anto vko	HE nro	Eduskuntary	Arvioitu voimaantulo	Sää dK nro
Ambulanssikuljetusten ja ensihoito kuljetusten järjestämis- ja rahoitusvastuun uudist.	MI. Ensihoidon asiakasmaksu ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen ja tulorajojen liittäminen hyvinvointialueiden hintaindeksiin , Asiakasmaksujen indeksitarkastukset vuosittaisiksi .	Päättyy 25.5 / 19.6.	39				
Lastensuojelu lainsäädännön uudistaminen		Päättyy 16.6.	39				

Lastensuojelulainsäädännön uudistaminen

- Kasvatuksellisten keinojen ja rajoitustoimenpiteiden käytön selkeyttäminen sekä perhehoidossa että lastensuojelulaitoksissa
 - Aineiden ja esineiden haltuunotto kasvatuksellisenä rajaamisena
- Lastensuojelun ja psykiatrian osaamisen yhteensovittavat palveluyksiköt (hybridiyksiköt)
 - Palvelusta ja sen sisällöstä ei kuitenkaan säädettäisi
- Uusi kuntouttava suljettu laitospalvelu
 - Julkisesti tuotettu palvelu
 - Valtion koulukodit ja hyvinvointialueet
 - Liikkumisvapauden rajoitus, viestinnän mahdollistavien laitteiden poisotto, vieraille tehtävät turvatarkastukset

Lastensuojelulainsäädännön uudistaminen

- Rajoitustoimenpiteet
 - Yhteydenpidon rajoittaminen tuntemattomiin henkilöihin
 - Tekninen valvonta (vrt. SHL 48 §)
 - Lastensuojelun eristystilan valvonta
 - Henkilöntarkastus metallinilmaisimin
 - Kiinnipitäminen laitoksen ulkopuolella (hatkat)
- Hoito- ja kasvatushenkilökunnan ja poliisin tehtävänjaon selkeyttäminen
- Häätäpaikannus kynnyksen madaltaminen

Lakihanke	Kuvaus	Lausunto	Arvioitu HE:n anto vko	HE nro	Eduskuntakäsittely	Arvioitu voimaantulo	Sää dK nro
Yleistuki	Yleistuki olisi uusi työttömän työnhakijan perustoimeentuloa turvaava etuus. Yleistuki olisi tarveharkintainen. Peruspäivärahaa ja työmarkkinatukea koskeva sääntely kumottaisiin.	Päättyy 19.6.	39				
Työnhakijan palveluprosessin ja työnvälityspalveluiden kehittäminen (2. osa)	Työnhakuun, työnhakijan palveluprosessiin sekä työnhakua ja työllistymistä tukeviin palveluihin liittyviä työttömyysturvaseurauksia muutettaisiin.	1. osa päättynyt 28.3. 2. osa päättyy 19.6.	38				

Lakihanke	Kuvaus	Lausunto	Arvioitu HE:n antovko	HE nro	Eduskuntakäsittely	Arvioitu voimaantulo	SäädK nro
Sosiaalihuoltolain ym. muuttaminen	Uudistetaan sosiaalihuollon lainsäädäntöä 100 miljoonan euron vuosittaisen säästön aikaansaamiseksi sosiaalihuollossa. HE siirtyy annettavaksi eduskunnalle syysistuntokaudella 2026 (päivitetty 8.4.2025).						
Kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttaminen	Aktivointisuunnitelmien hallinnollinen keventäminen		39				
Vammaispalvelulain 2 §:n muuttaminen	Elämänvaihetta koskevan kirjauksen lisääminen	Päättyy 23.6.	39				

Syksy 2025

- HE terveydenhuoltolain muuttamisesta ennakoivan terveydenhuollon mahdollistamiseksi
- HE laeiksi sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annetun lain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta
- HE laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (opiskeluterveydenhuolto ja kutsuntojen ennakoterveystarkastukset)
- HE elatustukilakiin sekä eräihin muihin lakeihin tehtävistä muutoksista

Syksy 2025

- HE laeiksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain ja sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta
- HE eurooppalaista terveystietojen avaruusasetusta (EHDS) täydentävästä sääntelystä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annettuun lakiin ja siihen liittyviin lakeihin
- HE laiksi lapseen kohdistuneen seksuaali- ja pahoinpitelyrikoksen selvittämisen järjestämisestä annetun lain muuttamisesta
- Hankintalain muutokset

HYVI
NVOINTI
ALU EYH
TI ÖV
ÄL **HYVIL** FÄ
RDS OMR
ÅDESBOL
AGET